

SNELADVIES 16-2013

Betreft : Beoordeling van een voorstel tot stopzetting van het routinematig verwijderen van de gespecificeerde risicomaterialen bij slachting van rundvee (Dossier SciCom 2013/22)

Advies goedgekeurd door het Wetenschappelijk Comité op 20 september 2013.

Samenvatting

Het Wetenschappelijk Comité werd gevraagd om een voorstel tot stopzetting van het routinematig verwijderen van de gespecificeerde risicomaterialen bij slachting van rundvee te beoordelen gezien het Belgische OIE statuut van 'verwaarloosbaar risico voor BSE'.

Het Wetenschappelijk Comité is van mening dat de risicobeoordeling dient uitgevoerd te worden in het licht van de Europese of zelfs van de feitelijke sanitaire toestand met betrekking tot BSE in de wereld waarbij wordt rekening gehouden met de onzekerheden in verband met dit onderwerp.

Het verwijderen van gespecificeerd risicomateriaal bij rundvee bij slachting verhindert dat geïnfecteerde materialen de voedselketen binnenkomen.

He Wetenschappelijk Comité is van mening dat, gezien de huidige epidemiologische situatie van BSE in de EU en rekening houdend met de onzekerheden met betrekking tot de vroegtijdige detectie van asymptomatische BSE, de zoönotische betekenis en de werkelijke prevalentie van atypische BSE, het stopzetten in België van het routinematig verwijderen van de gespecificeerde risicomaterialen bij slachting van rundvee het risico voor de volksgezondheid zal verhogen.

Summary

Rapid advice 16-2013 on a proposal to stop with the routine removal of specified risk materials during bovine slaughter.

The Scientific Committee was asked to evaluate a proposal to stop with the routine removal of specified risk materials during bovine slaughter given the Belgian OIE status of 'negligible risk' with regard to BSE.

The Scientific Committee is of the opinion that the risk evaluation has to be done in the light of the European or even global factual sanitary situation in regard to BSE taking into account the uncertainties related to the topic.

Removal of specified risk materials from cattle at slaughter prevents infected materials from entering the food chain.

The Scientific Committee is of the opinion that, given the actual epidemiological BSE situation in the EU and taking into consideration the uncertainties in regard to early detection of asymptomatic BSE and the zoonotic significance and true prevalence of Atypical BSE, stopping in Belgium with the routine removal of specified risk materials during bovine slaughter will increase the risk for public health.

Sleutelwoorden

BSE - TSE – rundvee – gespecificeerde risicomaterialen - slachting – risicobeoordeling

1. Referentietermen

1.1. Lijst van afkortingen

BSE	Boviene Spongiforme Encephalopathie
TSE	Overdraagbare Spongiforme Encephalopathieën
Klassiek geval van BSE	een geval van BSE dat als dusdanig is geklasseerd in overeenstemming met de criteria vastgelegd in de methode van het EU referentielaboratorium voor de klassering van TSE isolaten van runderen (naar EU 630/2013)
Atypisch BSE geval	een geval van BSE dat niet kan geklasseerd worden als een klassiek geval van BSE in overeenstemming met de criteria vastgelegd in de methode van het EU referentielaboratorium voor de klassering van TSE isolaten van runderen (naar EU 630/2013)
GRM	gespecificeerde risicomaterialen voor rundvee: <ul style="list-style-type: none">- de schedel, exclusief de onderkaak, maar inclusief de hersenen en de ogen, en het ruggenmerg van dieren ouder dan 12 maanden;- de wervelkolom, exclusief de staartwervels, de doornuitsteeksels en dwarsuitsteeksels van de hals-, borst- en lendenwervels, de crista sacralis mediana en de alae sacrales, maar inclusief de achterwortelganglia, van dieren ouder dan 30 maanden, en- de tonsillen, de ingewanden vanaf de twaalfvingerige darm tot en met het rectum, en het mesenterium van dieren ongeacht de leeftijd.
OIE	Wereld Dierengezondheidsorganisatie

1.2. Context

Tijdens de vergadering van de TSE werkgroep van 5 juli 2013 heeft DG SANCO voorgesteld om de EU-lidstaten met een 'verwaarloosbaar risico voor BSE' niet langer te verplichten de gespecificeerde risicomaterialen (GRM) te verwijderen uit de voedselketen. Hiertoe dient bijlage V, 2. bij verordening (EG) nr. 999/2001 te worden opgeheven.

De redenen voor deze nakende beslissing, zoals is vermeld in de adviesaanvraag, zijn dat:

- aan de OIE werd gevraagd om een dossier op te starten met betrekking tot de diagnostische differentiatie tussen klassieke BSE en atypische BSE, hetgeen soepeler regels voor de controle van atypische BSE impliceert in de toekomst ;
- producten (worstenvellen bijvoorbeeld) ingevoerd worden in de EU vanuit derde landen met een 'verwaarloosbaar risico status voor BSE' die het GRM niet verwijderen uit de voedselketen ;
- het wordt voorspeld dat over enkele jaren klassieke BSE in de EU zal uitgeroeid zijn en dat alleen nog een aantal atypische BSE-gevallen zullen overblijven ;

- er momenteel 8 EU-lidstaten zijn met een 'verwaarloosbaar BSE-risico status' en dat er in 2014 wellicht nog een tiental landen dezelfde qualificatie zullen krijgen. De Europese Commissie wil daarom de regels van toepassing in de EU afstemmen op de internationale standaarden van de OIE ;
- de EU-lidstaten met een 'verwaarloosbaar risico status voor BSE' tot op heden geen toelating kregen voor versoepelde maatregelen conform de OIE-code behalve voor een verminderde bewaking van gezonde slachtrunderen. Nu deze groep van EU lidstaten aanzienlijk groter is geworden, wil DG SANCO een versoepeld regime invoeren.

De Europese Commissie heeft aan de lidstaten gevraagd hun mening over dit onderwerp kenbaar te maken voor eind september 2013.

1.3. Wetgeving

VERORDENING (EG) nr. 999/2001 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 22 mei 2001 houdende vaststelling van voorschriften inzake preventie, bestrijding en uitroeiing van bepaalde overdraagbare spongiforme encefalopathieën.

VERORDENING (EU) nr. 630/2013 VAN DE COMMISSIE van 28 juni 2013 tot wijziging van de bijlagen bij verordening (EG) nr. 999/2001 van het Europees Parlement en de Raad houdende vaststelling van voorschriften inzake preventie, bestrijding en uitroeiing van bepaalde overdraagbare spongiforme encefalopathieën.

1.4. Vragen

Teneinde het Belgisch standpunt voor te bereiden is een sneladvies gevraagd aan het Wetenschappelijk Comité op 20 augustus 2013 via de versnelde procedure voor adviesaanvraag met betrekking tot de volgende vragen:

- Is het nog noodzakelijk om in België, gezien het OIE-statuut 'verwaarloosbaar risico met betrekking tot BSE', alle GRM te blijven verwijderen?
- Kan de wetgeving inzake verwijdering van GRM gewijzigd worden zonder de volksgezondheid in gevaar te brengen?

Overwegende het overleg tijdens de werkgroepvergadering van 27 augustus 2013 en de plenaire zitting van 20 september 2013;

geeft het Wetenschappelijk Comité het volgende advies :

2. Inleiding: de feiten

2.1 Zoönotische kenmerken van BSE-vormen bij runderen

EFSA en ECDC publiceerden in 2011 een gemeenschappelijk wetenschappelijk advies over ieder epidemiologisch en moleculair verband tussen de TSE's bij dieren en bij de mens. De besluiten stellen dat, op dat ogenblik (2011), de enige TSE vorm waarvan werd aangetoond dat deze zoönotisch is de klassieke BSE is bij runderen. Het bewijs dat hetzelfde agens betrokken is bij BSE bij runderen en bij vCJD bij de mens is gebaseerd op biologische en moleculaire typering studies van stammen waarbij zeer duidelijk de gelijkenissen werden aangetoond tussen het BSE agens van runderen en het vCJD agens van de mens (Collee *et al.*, 2006), op het epidemiologisch verloop van beide ziekten en op hun geografische lokalisatie en op transmissie experimenten naar muizen (Bruce *et al.*, 1997).

Atypische BSE vormen met een PrP^{Sc} moleculaire signatuur verschillend van klassieke BSE werden intussen geïdentificeerd via Western blot analyse (Biacabe *et al.*, 2004, Buschmann *et al.*, 2006). Deze werden H-type BSE en L-type (of basis) BSE genoemd. Atypische BSE gevallen werden voornamelijk vastgesteld bij oudere asymptomatische runderen gedurende het uitvoeren van systematische testen in het slachthuis. Het gemeenschappelijk advies stelt eveneens dat met betrekking tot de nieuwe geïdentificeerde BSE vormen bij runderen, laboratorium transmissie experimenten naar gehumaniseerde PrP transgenetische muizen of naar primaten aangeven dat de L-type atypische BSE over een significant zoönotisch potentieel beschikt dat gelijkaardig of zelfs hoger is dan dat van het klassieke BSE agens. In het bijzonder primaten zijn zeer gevoelig aan de L-type vorm van atypische BSE, zelfs via orale besmetting.

In België werden tot dusver (2013) geen gevallen van atypische BSE gedetecteerd.

2.2. De fundamentele kenmerken van het BSE bestrijdingsprogramma

De EU heeft een uitgebreide set van geharmoniseerde voorschriften inzake preventie, bestrijding en uitroeiing van BSE vastgelegd. De fundamentele kenmerken van het EU BSE bestrijdingsprogramma zijn gebaseerd op:

- een totaal verbod op het voederen van dierlijke eiwitten aan landbouwhuisdieren om de diergezondheid te beschermen,
- een verplichte verwijdering en vernietiging van gespecificeerde risicomaterialen van runderen, die het hoogste risico op BSE infectieoverdracht inhouden, om de volksgezondheid te beschermen,
- de vernietiging van karkassen van positieve BSE-gevallen en opruiming van beslagen met bevestigde BSE-gevallen om de volksgezondheid te beschermen,
- een uitgebreide op risico-gebaseerde ziekte monitoring om BSE-gevallen op te sporen en ze te verwijderen uit de voedselketen om de volksgezondheid te beschermen en om de epidemische evolutie van BSE te bestuderen.

Vanuit het standpunt van de volksgezondheid zijn de belangrijkste maatregelen de vernietiging van de karkassen van positieve BSE-gevallen en de verplichte verwijdering en vernietiging van gespecificeerd risicomaterialen van runderen.

2.3. Testen op BSE

Het wettelijk kader voor de actieve monitoring van rundvee op aanwezigheid van TSE is vastgelegd in Artikel 6 van de TSE verordening EC N° 999/2001 en is gespecificeerd in de bijlage III, Hoofdstuk A.

De bewaking van runderen op BSE is onderverdeeld in verschillende doelgroepen (gestorven of door noodslachting gedode dieren, dieren met klinische symptomen bij de ante-mortem keuring, gezonde geslachte dieren, geruimde dieren bij de uitroeiing van BSE en dieren klinisch verdacht van BSE).

De BSE-monitoring door de EU-lidstaten is regelmatig onderworpen aan wijzigingen in overeenstemming met de evolutie van de epidemiologische toestand van BSE. Volgens informatie van de EG TSE werkgroep van maart 2013 worden er geen gezonde geslachte runderen meer getest in België, Estland, Ierland, Letland, Luxemburg, Nederland, Finland en het Verenigd Koninkrijk. In andere landen zal het testen van gezonde geslachte runderen stoppen op een bepaald tijdstip in 2013 of zal het worden gereduceerd tot bepaalde leeftijdsgroepen.

In het algemeen is sinds 2009 het totale aantal BSE-tests in de EU afgenomen als gevolg van de verhoging van de leeftijdsgrens voor het testen in een aantal lidstaten en is de focus van het toezicht op BSE gelegd op risicodieren (klinische symptomen bij de ante-mortem keuring, gestorven dieren, noodslachtingen).

Oorspronkelijk werden discriminerende testen om klassieke BSE te onderscheiden van atypische H- of L-type BSE uitgevoerd op vrijwillige basis door de lidstaten. Sinds 1 juli 2013 zijn deze onderscheidende tests verplicht geworden (EU 630/2013 van 28 juni 2013).

2.4. Prevalentie van BSE

De gecoördineerde Europese respons ter bestrijding van BSE is succesvol gebleken en het aantal BSE-positieve gevallen is aanzienlijk gedaald in de 27 EU-lidstaten: van 2.166 gevallen in 2001 tot 28 in 2011 (EU report on the monitoring of ruminants for the presence of Transmissible Spongiform Encephalopathies in 2011).

Van de 28 BSE-gevallen die in de EU in 2011 werden geïdentificeerd werden er 23 (op vrijwillige basis) onderworpen aan discriminerende testen met het volgende resultaat: 17 gevallen van klassieke BSE, 3 gevallen van atypische H-type BSE en 3 gevallen van atypische L-type BSE.

In 2012 werden 18 gevallen van BSE gedetecteerd in de EU, waarvan 7 atypische BSE (Bron: TSE Expert werkgroep DG SANCO van 5/7/2013). Uit verdere onderscheidende tests bleek dat van deze 7 atypische BSE-gevallen 1 geval atypische H-type BSE was en 6 atypische L-type BSE (Bron: ontwerpverslag EU TSE 2012).

Sinds 2007 zijn geen BSE-gevallen vastgesteld in België. Er werden in België geen H- en L-type atypische BSE gevallen gediagnosticeerd bij runderen met BSE (1999-2008) van zeven jaar en ouder (Dolby et al., 2010).

Volgens de OIE was de jaarlijkse incidentie van BSE (aantal inheemse gevallen per miljoen runderen ouder dan 24 maanden tijdens het jaar) in 2012 nul in Oostenrijk, België, Brazilië, Canada, Tsjechië, Denemarken, Finland, Duitsland, Griekenland, Israël, Italië, Japan, Liechtenstein, Luxemburg, Nederland, Slowakije, Slovenië, Zweden en Zwitserland. Het was verschillend van nul in Frankrijk (0,10), Ierland (0,99), Polen (0,98), Portugal (2,39), Spanje (1,94), USA (0,03) en het Verenigd Koninkrijk (0,643).

2.5. Prevalentie van vCJD

Variant Creutzfeldt-Jakob ziekte (vCJD) is een zeldzame en fatale menselijke neurodegeneratieve aandoening. vCJD werd voor het eerst beschreven in het Verenigd Koninkrijk in maart 1996 en is in verband gebracht met de blootstelling aan klassieke BSE, die voor het eerst werd gemeld in het Verenigd Koninkrijk in 1986.

Volgens de WHO (<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs180/en/>) zijn van oktober 1996 tot maart 2011, 175 gevallen van vCJD gerapporteerd in het Verenigd Koninkrijk, 25 in Frankrijk, 5 in Spanje, 4 in Ierland, 3 elk in Nederland en de Verenigde Staten van Amerika (USA), 2 elk in Canada, Italië en Portugal en één in Japan, Saoedi-Arabië en Taiwan.

Het jaarlijks aantal gevallen van vCJD bij de mens is drastisch afgenomen. Het aantal gevallen van vCJD in het Verenigd Koninkrijk bereikte een piek in 2000 met 28 sterfgevallen. Het is sindsdien gedaald tot ongeveer 2 gediagnosticeerde gevallen en 2 doden per jaar in 2008.

Voor zover ons bekend zijn geen vCJD gevallen gemeld in België.

2.6. OIE BSE risicostatuu

Volgens Hoofdstuk 11.5. van de OIE Terrestrial Animal Health Code wordt de BSE-risico-status van de rundveepopulatie van een land bepaald aan de hand van verschillende criteria zoals het resultaat van een risicobeoordeling (import- en blootstellingsbeoordeling), het lopende bewustmakingsprogramma voor professionelen, de verplichte kennisgeving en het onderzoek van alle runderen die klinische verschijnselen vertonen die passen bij BSE, de diagnostische procedures, de BSE-bewaking en monitoring systemen en de BSE-geschiedenis van het land.

Landen, regio's of zones worden dus erkend als het hebben van een verwaarloosbaar BSE-risico, een gecontroleerd BSE-risico of een onbepaald BSE-risico.

Volgens Resolutie Nr. 20 van de OIE (Paris, mei 2013) hebben de volgende OIE lidstaten:

- een verwaarloosbaar BSE risico in overeenstemming met Hoofdstuk 11.5. van de *Terrestrial Code*:

Argentinië, Australië, Oostenrijk, België, Brazilië, Chili, Colombia, Denemarken, Finland, IJsland, India, Israël, Italië, Japan, Nederland, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Panama, Paraguay, Peru, Singapore, Slovenië, Zweden, Verenigde Staten van Amerika, Uruguay

- een gecontroleerd BSE risico in overeenstemming met Hoofdstuk 11.5 van de *Terrestrial Code*:

Bulgarije, Canada, Chinese Taipei, Costa Rica, Croatië, Cyprus, Tsjechië, Estland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Hongarije, Ierland, Korea, Letland, Lichtenstein, Lithouwen, Luxemburg, Malta, Mexico, Nicaragua, Polen, Portugal, Slovakije, Spanje, Zwitserland, Verenigd Koninkrijk.

3. Onzekerheden

Met betrekking tot de evaluatie van het risico voor de volksgezondheid van het voorstel om te stoppen met de routine verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal bij slachting van runderen bestaan er nog steeds veel onzekerheden zoals:

- de onzekerheid over het aantal gemiste BSE-gevallen bij runderen welke in de voedselketen terecht zijn gekomen. Deze onzekerheid is gerelateerd aan de lange incubatietijd van de ziekte (hetgeen zeker geldt voor atypische BSE) en de moeilijkheid om asymptomatische besmettelijke dieren te identificeren,
- de onzekerheid met betrekking tot de besmettelijkheid van gespecificeerd risicomateriaal van gemiste BSE gevallen,
- de onzekerheid met betrekking tot de zoönotische risico's van atypische L-type BSE,
- de onzekerheid met betrekking tot de werkelijke prevalentie en de epidemische curve van atypische BSE.

4. Advies

Het Wetenschappelijk Comité is van mening dat de vragen behandeld moeten worden in het licht van de Europese of zelfs van de feitelijke sanitaire toestand met betrekking tot BSE in de wereld waarbij wordt rekening gehouden met de onzekerheden in verband met dit onderwerp.

Het Wetenschappelijk Comité merkt op dat het voorstel om het gespecificeerd risicomateriaal niet meer te verwijderen uit de voedselketen in de lidstaten met een 'verwaarloosbaar BSE-risicostatus' een fundamentele operatie is die raakt aan de basis van de geharmoniseerde EU-regels voor de bescherming van de volksgezondheid tegen BSE besmetting. Dit voorstel is niet alleen van invloed op België, maar op alle lidstaten.

Het moet worden erkend dat de statistieken van de epidemiologische curve van BSE in de lidstaten een zeer gunstige en stabiele evolutie vertonen. Verder bedroeg, in een aantal lidstaten (waaronder België) de jaarlijkse BSE-incidentie per miljoen runderen ouder dan 24 maanden in 2012 nul; in andere staten varieerde de jaarlijkse BSE-incidentie in 2012 van 0,10 tot 2,39 wat aangeeft dat in de EU niet elke lidstaat hetzelfde lage niveau van BSE-besmetting van de rundveestapel bereikt heeft. Dit wordt bevestigd door het huidige OIE BSE risico statuut dat niet gelijk is voor alle lidstaten. Opgemerkt zij echter dat de diagnostische gevoeligheid van BSE testen bij gezonde asymptomatische runderen lager is (Penders et al., 2005) dan de oorspronkelijk bepaalde testsensitiviteit op symptomatisch rundvee vanwege de lange incubatietijd van de ziekte. De werkelijke prevalentie van BSE kan daarom hoger ingeschat worden dan de officieel gerapporteerde resultaten. Daarom is in het geval van België, een gerapporteerde jaarlijkse BSE-incidentie van nul nog steeds in overeenstemming met een werkelijke prevalentie verschillend van nul.

Een nadere analyse van de EU resultaten met betrekking tot de differentiële diagnose van BSE-types suggereert dat atypische BSE-types relatief aan belang winnen. Vooral het L-type van atypische BSE is van zoönotisch belang en diens schijnbare 'opkomst' moet nauwlettend worden geobserveerd, ook in België, omdat de lagere gevoeligheid van het BSE routine surveillance programma uitgevoerd op gezond asymptomatisch vee kan leiden tot vals

negatieve resultaten. Volgens Dobby et al. (2010) hangt dit ook samen met de relatief kleine Belgische veestapel en de relatief jonge leeftijd van de Belgische cohorte. Volgens Malcolm et al. (2009) verhogen zeldzame BSE mutaties de bezorgdheid over de risico's voor de volksgezondheid, daar ze zouden kunnen voorkomen in landen die worden geacht vrij te zijn van BSE en dus worden gemist in een routine bewakingsprogramma.

De verminderde routine testen voor BSE zijn een risicofactor voor vroegtijdige opsporing van nieuwe TSE's.

Het Wetenschappelijk Comité was verbaasd te horen dat derde landen met een 'verwaarloosbaar BSE-risico-status' en die gespecificeerd risicomateriaal niet verwijderen uit de voedselketen bepaalde dierlijke producten (zoals worstenvellen) mogen importeren in de EU. Het Comité acht deze praktijk een risico voor het importeren van BSE in de Europese voedselketen.

Gezien de vele onzekerheden met betrekking tot het werkelijke BSE-risico (cfr. hoofdstuk 3) is het onmogelijk voor het Wetenschappelijk Comité om een kwantitatieve risicobeoordeling uit te voeren over het voorstel om te stoppen met de routine verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal bij slachting van runderen.

Het Wetenschappelijk Comité is echter van mening dat, in het algemeen, het voorstel om te stoppen met de routine verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal tijdens slachting van runderen het risico voor de volksgezondheid om te worden blootgesteld aan BSE inherent zal verhogen vanwege de onzekerheid met betrekking tot gemiste BSE-gevallen en de schijnbare opkomst van atypische BSE gevallen. Dit risico wordt in het licht van de huidige BSE-prevalentie in België beschouwd als zijnde zeer laag, maar niet nihil.

Met betrekking tot de situatie van TSE contaminatie van kleine herkauwers bestaan veel meer onzekerheden die het nog moeilijker om het risico te beoordelen. Het Wetenschappelijk Comité heeft deze situatie niet bestudeerd.

Antwoord op de vragen

Gezien het Belgische OIE-statuuat 'verwaarloosbaar risico met betrekking tot BSE', is het nog noodzakelijk om alle GRM te blijven verwijderen?

Het Wetenschappelijk Comité is van mening dat het stoppen in België met de routine verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal bij slachting van runderen het risico zal verhogen voor de volksgezondheid om te worden blootgesteld aan BSE vanwege de onzekerheid met betrekking tot de opsporing van BSE. Deze onzekerheid is het gevolg van de lange incubatietijd (vooral bij atypische BSE types), de schijnbare spontane aard van atypische BSE, het ontbreken van een duidelijk klinisch beeld bij atypische BSE-gevallen, de moeilijkheid in verband met het onderscheiden van verschillende BSE types, en de vermindering van het aantal geteste gezonde geslachte dieren.

De uiteindelijke beslissing betreffende de noodzaak van het verwijderen van alle gespecificeerd risicomateriaal is een besluit over risicomanagement en gaat verder dan de bevoegdheden van het Wetenschappelijk Comité.

Kan de wetgeving inzake verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal gewijzigd worden zonder de volksgezondheid in gevaar te brengen?

Het Wetenschappelijk Comité is van mening dat de wetgeving inzake verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal alleen kan worden gewijzigd, zonder afbreuk te doen aan de volksgezondheid, als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- uitroeiing van klassieke BSE in alle lidstaten;
- bestaan van betrouwbare differentiële diagnostische tests met een hoge gevoeligheid om de tijdige detectie van atypische BSE-gevallen en hun verwijdering uit de voedselketen te garanderen.

Bovendien benadrukt het Wetenschappelijk Comité (zoals in eerdere adviezen v.b. advies 17-2012) het cruciaal belang om het voederverbod van dierlijke eiwitten (feed ban) te behouden.

5. Besluit

Verwijdering van gespecificeerde risicomaterialen van runderen bij de slacht voorkomt dat besmet materiaal in de menselijke voedselketen binnenkomt.

Het Wetenschappelijk Comité is van mening dat, in het licht van de actuele epidemiologische situatie van BSE in de EU en rekening houdend met de onzekerheden met betrekking tot de vroegtijdige opsporing van asymptomatische BSE, met de zoönotische betekenis en de werkelijke prevalentie van specifieke BSE, stoppen met de routine verwijdering van gespecificeerde risicomaterialen bij het slachten van runderen in België het risico voor de volksgezondheid zal verhogen.

Voor het Wetenschappelijk Comité,
De Voorzitter

Prof. Em. Dr. Pharm. C. Van Peteghem (Get.)
Brussel, 20/09/2013

Referenties

Biacabe A., Lapalanche J., Ryder S, Baron T. 2004. Distinct molecular phenotypes in bovine prion diseases. *Embo Reports*, 5, 1, 110-114.

Bruce ME, Will RG, Ironside JW, McConnell I, Drummond D, Suttie A., McCardle L., Chree A., Hope J., Birkett C., Cousens S., Fraser H and Bostock CJ, 1997. Transmissions to mice indicate that 'new variant' CJD is caused by the BSE agent. *Nature*, 389, 6650, 498-501.

Buschmann A., Gretschel A., Biacabe A., Schiebel K., Corona C., Hoffman C., Eiden M., Baron T., Casalone C., Groshup M. 2006. Atypical BSE in Germany – Proof of transmissibility and biochemical characterization. *Vet Microbiol*, 117, 2-4, 103-116.

Collee, JG *et al.* Variant CJD (vCJD) and Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE): 10 and 20 years on: part 2. *Folia Neuropathologica*, 2006, 44/2.

De Bosschere H, Roels S & Vanopdenbosch E. Atypical Case of Bovine Spongiform Encephalopathy in an East-Flemish Cow in Belgium (2004) *Journal of Applied Research in Veterinary Medicine* 2 (1), 52-54.

Dobly A., Langeveld J., Rodeghiero C., Durand S., Geeroms R., Van Muylem P., De Sloovere J., Vanopdenbosch E., Roels S. No H- and L-type cases in Belgium in cattle diagnosed with bovine spongiform encephalopathy (1999-2008) aging seven years and older. *BMC Veterinary Research* 2010, 6: 26.

EFSA. Scientific Opinion on a second update on the risk for human and animal health related to the revision of the BSE monitoring regime in some Member States. *EFSA Journal* 2010; 8(12):1946. URL: <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/1946.pdf>

EFSA – ECDC. Joint scientific opinion on any possible epidemiological or molecular association between TSEs in animals and humans. *EFSA Journal* 2011; 9(1):1945.

EFSA. Scientific Opinion on BSE/TSE infectivity in small ruminant tissues. *EFSA Journal* 2010;8(12):1875.

EU. Report on the monitoring of ruminants for the presence of transmissible spongiform encephalopathies (TSEs) in the EU in 2011. Final version 18 October 2012.

Ferguson-Smith M., Richt J. Rare BSE mutation raises concerns over risks to public health. *Nature*, 457, 1079, 2009.

OIE, 2013. Terrestrial Animal Health Code, Bovine Spongiform Encephalopathy. Chapter 11.5. http://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre_1.11.5.htm

OIE. Annual incidence rate of bovine spongiform encephalopathy (BSE) in OIE Member Countries that have reported cases, excluding the United Kingdom. <http://www.oie.int/?id=507>

OIE. Annual incidence rate of bovine spongiform encephalopathy (BSE) in the United Kingdom. <http://www.oie.int/animal-health-in-the-world/bse-specific-data/annual-incidence-rate-in-the-united-kingdom/>

Penders J., Berkvens D., Saegerman C., Praet N., Dispas M., Verbraeken S., Roels S., Thiry E. Estimation de la prévalence réelle de l'encéphalopathie spongiforme bovine en Belgique en 2002 et 2003. *Epidémiol. Santé Anim.*, 2005, 47, 113-121.

WHO. Variant Creutzfeldt-Jakob Disease. Factsheet N°180. Revised February 2012. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs180/en/>

Leden van het Wetenschappelijk Comité

Het Wetenschappelijk Comité is samengesteld uit de volgende leden :

D. Berkvens, A. Clinquart, G. Daube, P. Delahaut, B. De Meulenaer, L. De Zutter, J. Dewulf, P. Gustin, L. Herman, P. Hoet, H. Imberechts, A. Legrève, C. Matthys, C. Saegerman, M.-L. Scippo, M. Sindic, N. Speybroeck, W. Steurbaut, E. Thiry, M. Uyttendaele, T. van den Berg, C. Van Peteghem

Belangenconflicten

Er werden geen belangenconflicten vastgesteld.

Dankbetuiging

Het Wetenschappelijk Comité dankt het wetenschappelijk secretariaat en de leden van de werkgroep voor de voorbereiding van het ontwerpadvies. De werkgroep was samengesteld uit :

Leden van het Wetenschappelijk Comité	D. Berkvens (verslaggever), C. Saegerman, E. Thiry
Uitgenodigde experts	S. Roels (CODA), N. Korsak (ULg)

Wettelijk kader van het advies

Wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, inzonderheid artikel 8;

Koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

Huishoudelijk reglement, bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, goedgekeurd door de Minister op 9 juni 2011.

Disclaimer

Het Wetenschappelijk Comité behoudt zich, te allen tijde, het recht voor dit advies te wijzigen indien nieuwe informatie en gegevens ter beschikking komen na de publicatie van deze versie.